

ZöldÁram cikksorozat 12.

Holczinger Norbert*, Juhász Katalin**:

Mit tesz az MNB a megújulóenergia-termelés ösztönzéséért?

A ZöldÁram cikksorozat 12. és egyben utolsó részéhez érkeztünk. A sorozat elsőként megalapozta, miért érintett az MNB a hazai megújuló energiatermelésben. Ezt követően széles körben tárgyalta az elektrifikáció jelentőségét; betekintést nyújtott a magyar villamosenergia termelés és ellátás aktualitásaiba, majd jövőjébe; kitért a belföldi megújuló áramtermelés felfutásának makrogazdasági és társadalmi hasznaira, illetve a hosszú távú áramvásárlási szerződések nyújtotta előnyökre; foglalkozott az elektrifikálás különféle korlátaival; továbbá a rugalmassági piacépítés kihívásaival és lehetőségeivel is. A sorozatot keretes szerkezettel zárva, utolsó cikkünk az MNB szerepvállalásával foglalkozik, a megújulók térnyerése érdekében.

Mára közhellyé vált, de továbbra is igaz, hogy a gazdaság zöld transzformációjához, a nettó zéró célok eléréséhez rengeteg forrásra van szükség. Nincs ez másképp a villamosenergia-termelésben sem, ahol a helyzetet fokozza az [elektrifikáció prognosztizált térnyerése](#). A pénzen kívül további fontos tényező a vonatkozó ismeretek terjedése, amely a finanszírozók, a termelők és a fogyasztók esetében is kulcskérdés. A Magyar Nemzeti Bank (MNB) az utóbbi években több lépést is tett e célok támogatása érdekében.

Az MNB Zöld tőkekövetelmény-kedvezmény programja

Az MNB [Zöld Programja](#) részeként [2020 során hirdette meg](#) vállalati és önkormányzati Zöld tőkekövetelmény-kedvezmény (ZVT) programját, melynek célja – hasonlóan a lakossági [testvérprogramhoz](#) (ZLT) - a banki portfólióik zöldítése, vagyis a klímakockázati kitétségeik csökkentése. Ezt segíti elő, hogy a környezetileg fenntartható vállalati és önkormányzati hitelek, kötvények adott évi tőkekövetelményének egy részét vagy egészét elengedi a jegybank, ezáltal csökkentve e kitétségek tőkeköltését.

A ZVT által elfogadott hitelcélok folyamatosan bővültek az évek során, de mindmáig a legfontosabb elem a program indulásakor meghirdetett megújulóenergia-termelés finanszírozása. A megújulók közt a naperőmű parkok (76%) telepítéséhez kapcsolódó hitelügyletek dominálnak, majd kisebb részben a szél és geotermikus energia, melyek eltérő mértékben ugyan, de minden nemzetközi sztenderd szerint hozzájárulnak a klímaváltozás mérsékléséhez.

A kínálat mellett a keresleti oldalra is hatnak a programok az elektromobilitás és az újépítésű, sok esetben elektrifikált ingatlanfejlesztések révén. A ZVT hatására ugyanis az első elektromos hajtású járművek beszerzését és üzemeltetését finanszírozó ügyletek is elkezdtek [megjeleni](#), míg a zöldkötvények zöme forrásfelhasználásként az energiahatékony ingatlanfejlesztést (60%) jelöli meg (építés, akvizíció, refinanszírozás). A ZLT esetében is megfigyelhető az új építésű ingatlanok koncentrációja, mely hitelek jelentős része az MNB Zöld Otthon Programja (ZOP) keretében folyósított hitel.

A ZVT-ben megvalósuló megújulóenergia-beruházások jelentős társadalmi-környezeti hatásokkal is járnak. Becsléseink szerint a megújuló kapacitások révén mintegy fél millió tonna CO₂-kibocsátás elkerüléséhez járultak hozzá a programok, ami az éves hazai kibocsátás mintegy 1 százalékára

tehető. Ahogy [korábbi cikkünkben](#) írtuk, a karbonemisszió csökkentése nem pusztán a nettó zéró célok miatt lényeges, hanem többek között az életminőség miatt is.

Zöld monetáris politikai eszköztár – NKP, NHP

A tőkekövetelmény-kedvezmény programok mellett említést érdemel még az MNB Növekedési Kötvény Programja (NKP) is. A program keretében kibocsátott vállalati kötvényekből a jegybank előre meghirdetett keretösszegig vásárolt - amennyiben azok legalább B+ vagy annak megfelelő hitelminősítéssel rendelkeztek - a vásárlásokkal hozzájárulva a vállalatikötvény-piac likviditásához. A ZöldÁram tekintetében kiemelendő, hogy az NKP kötvényei között 4 db kizárólag megújuló energiát finanszírozó kibocsátás is szerepelt jelentősebb, közel 150 milliárd Ft-os értékben. Végül a jegybank - KKV-k számára, közvetetten kedvezményes konstrukciót biztosító - Növekedési Hitelprogramja (NHP) is hozzájárult a megújuló áramtermelés ösztönzéséhez, hiszen az NHP 103 milliárd Ft hitelösszeggel több, mint 280 MW naperőmű finanszírozását támogatta.

Fenntarthatósági ismeretek bővítése

A tőkekövetelmény-kedvezmény programok létezése már önmagában jelentősen javítja a hazai pénzintézetek zöld ismereteinek bővítését. A programok leírásában található, az uniós szabályozást (Taxonómia rendelet) alapul vevő definíciók támpontot nyújtanak a bankok fenntarthatósági hitelezésében. Az MNB azonban ezen túl, speciálisan a megújuló energiával foglalkozó tudásmegosztó rendezvényeket is tartott. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Zéró Karbon Központjával együttműködésben megvalósult [Napenergia Fórum](#) sorozat lehetőséget biztosított a finanszírozók és az iparági szereplők találkozására, az ismeretek megosztására. A tudásmegosztáshoz továbbá a jegybank több publikációjával is hozzá kíván járulni, például [a hazai megújulóenergia-termelésnek](#) (2020) vagy kifejezetten [a naperőművi kapacitásoknak a finanszírozásával](#) (2023) foglalkozó kiadványaival.

Bár a ZöldÁram cikksorozat jelen írással a végéhez ért, továbbra is fontosnak tartjuk a konstruktív szakmai diskurzust a témában. Ennek részeként az MNB szeptember 14-én [ZöldÁram konferenciát](#) szervez, melyen a hazai energiaszektor és az MNB prominens képviselői is felszólalnak.

*A szerző a Magyar Nemzeti Bank Fenntartható pénzügyek főosztályának vezetője * és elemzője ***

„Szerkesztett formában megjelent 2023. szeptember 12-én a VG.hu oldalon.”